

Kliederkerkprogramma over Elia en de arme weduwe van Sarefat

THEOLOGISCHE ACHTERGRONDINFORMATIE

Koning Achab en Elia

In de tijd van dit verhaal is het volk Israël in twee koninkrijken verdeeld: Israël in het noorden en Juda in het zuiden. Koning Achab was koning over het koninkrijk Israël.

Achab was een slechte koning. "Hij deed meer kwaad dan alle vroegere koningen van Israël." (1 Koningen 16:30) Hij trouwde met een prinses uit een ander land, Izebel. Zij haalde Achab over om afgodsbeelden, -tempels en -priesters zijn land binnen te halen. De afgodendienst bestond uit het brengen van offers aan vruchtbaarheidsgoden. Andere gruwelijke dingen, zoals het offeren van mensen en tempelprostitutie, hoorden daar ook bij. Een voorbeeld van de invloed die Izebel op Achab had, vind je in het verhaal in Koningen 21, waar hij een onschuldige inwoner vermoord om zijn zin te krijgen. Koning Achab leefde niet meer met wet van God, de leefregels die God Zijn volg gaf.

God had wetten gegeven over hoe mensen met elkaar om moesten gaan en over het zorgen voor arme mensen. Het volk deed hier steeds meer afstand van. God vindt dit erg, en Hij wil koning Achab waarschuwen...

Geen regen meer

Op een dag komt Elia bij de koning, een profeet. "Elia zei tegen Achab: Ik ben een profeet van de Heer, de God van Israël. Luister goed naar mij! De komende jaren zal het niet regenen, behalve als ik het zeg. Dat is zo zeker als de Heer leeft." (1 Koningen 17:1)

De koning wordt boos over de boodschap die Elia brengt, dus Elia vlucht. God zorgt voor Elia door hem een rivier te wijzen waar hij uit kan drinken en door hem vogels te sturen die hem eten brengen. Maar na een tijdje is er geen water meer in de rivier!

Weduwe in Sarefat

"Toen zei de Heer tegen Elia: 'Ga naar de stad Sarefat, in de buurt van Sidon, en blijf daar voorlopig. Er woont daar een weduwe bij wie je kunt logeren. Ik heb haar gezegd dat ze voor jou moet zorgen.'" (1 Koningen 17:9)

Elia gaat naar Sarefat, dat is stad buiten het land van Israël. Hier ontmoet hij een weduwe die voor hem zorgt, en God voorziet. Het is bijzonder dat God juist hier een wonder doet, omdat Hij zich in het Oude Testament verbindt met het volk Israël en daar Zijn wonderen laat zien. In dit verhaal gebeurt Gods wonder juist ook voor iemand buiten Zijn verbondsvolk en zorgt God door een 'vreemdeling' voor de profeet Elia.

Weduwen hadden het in de tijd van de Bijbel moeilijk. Vrouwen verdienden vaak zelf geen geld, en een weduwe had geen man meer die voor haar kon voorzien in levensonderhoud of die haar (rechten) kon beschermen. Om deze reden is de zoon van de weduwe in dit verhaal erg belangrijk voor haar. Als hij oud genoeg is, kan hij voor haar zorgen.

De weduwe in het verhaal is dus kwetsbaar en had bijna niets meer. Toch gaat ze brood bakken voor Elia als hij daarom vraagt. De weduwe vertrouwt God en deelt van wat ze heeft. Ze is gastvrij en dat wordt haar redding.

Bekijkt eventueel dit filmpje voor het hele verhaal van Elia:

<https://www.youtube.com/watch?v=anQfzIBbNxQ>

Het verhaal en het Kliederkerkprogramma.

Passend bij het verhaal kun je platte broden bakken zoals de weduwe deed. En kruikjes overgieten met de jongste kinderen. Door de begin- en eindsituatie van het verhaal te tekenen laat je mensen zelf het verhaal ontdekken. Verder ga je door middel van dit programma bezig met het thema 'armoede', en hoe ook wij kunnen delen met anderen.

Armoede, bezit en geld in de Bijbel

In de Bijbel vinden we een andere visie op bezit dan we vandaag vaak zien. In de Joodse (-bijbelse) visie wordt bezit en geld gezien als iets wat je ontvangen hebt, van God. In die visie behoort alles aan God toe, en vertrouwt Hij het beheer daarvan aan ons toe.

In het oude Testament geeft God de opdracht aan de Israëlieten om 10% van hun bezit aan God te geven, door het te offeren. Dit was altijd het eerste en/of beste deel van hun oogst of hun kudde. Door het 'weggeven' van hun eerste (beste) deel, bleven mensen bewust van afhankelijkheid van God en dankbaarheid voor wat Hij geeft.

In de wetten in Leviticus geeft God ook allerlei omgangsregels voor een goede samenleving. Deze Joodse wetten gingen bijvoorbeeld over de tempeldienst en offeren aan God, over het omgaan met elkaar, omgaan met bezit, met het land, met schulden, met arme mensen. Er is dus geen scheiding tussen 'geestelijk leven' en 'aards/materieel leven'. Het godsdienstige leven komt juist tot uiting in de omgang met deze wereld, met anderen en met wat ons is toevertrouwd.

Wetten over de omgang met arme mensen vind je in Leviticus 19:9-16, Leviticus 23:22, Leviticus 25:35-55 en Deuteronomium 15:1-5

Het naleven van deze wetten is gegrond in het handelen van God zelf. God bevrijdde het volk Israël uit slavernij in Egypte. Op deze manier mogen de Israëlieten ook bevrijdend handelen tegenover mensen die dat nodig hebben.

Helaas hielden later veel koningen van Israël en Juda zich niet meer aan Gods leefregels. Ze zorgden bijvoorbeeld niet meer voor weduwen en weeskinderen, hielden slavernij of schulden in stand en rechtzaken werden oneerlijk gevoerd. In de boeken van de profeten vind je veel woorden die hierover gaan. Lees bijvoorbeeld Amos of Micha eens.

Armoede, delen en dit Kliederkerkprogramma

In dit Kliederkerkprogramma staan we stil bij hoe ook wij kunnen delen met anderen, zoals de weduwe deed. Bij het ontdekken van het Bijbelverhaal, verkennen we thema's als bezit, geld, geven en delen. En door bijvoorbeeld een quiz of de ervaringsverhalen uit het programma te gebruiken, worden deelnemers bewust van armoede in onze eigen omgeving. Door een diaconale activiteit ('in actie voor kinderen in de marge') ontdekken mensen dat het omzien naar mensen in nood bij 'kerk' hoort.